

www.foaia.hu

foaia@foaia.hu

www.facebook.com/foaiaromaneasca

Preț: 300 de forinți
Cu abonament: 130 de forinți

FONDAT ÎN 1951

FOAIA românească

SĂPTĂMÂNAL AL ROMÂNILOR DIN UNGARIA

ANUL LXX NR. 31

Vineri,
31
IULIE
2020

9 771418 834006

20031

Alegeri de directori,
măriri de salarii și probleme
bugetare la ședința AȚRU

(Pagina 3)

Patru decenii în slujba
limbii române
și a ascultătorului (1)

(Paginile 5 și 9)

O descriere a fizionomiei
lui Kossuth, într-un document
de epocă din Moldova

(Pagina 8)

✝ Calendar ortodox

3 august, luni, Sf. Cuv. Isaachie, Dalmat și Faust; Sf. Mironosiță Salomeea; Sf. Cuv. Teodora din Tesalonic (Post)
4 august, marți, Sf. 7 tineri din Efes; Sf. Mc. Tatuil; Aducerea moaștelor Sf. Cuv. Mc. Evdochia
5 august, miercuri, Înaintepăznuirea Schimbării la Față a Domnului; †) Sf. Cuv. Ioan Iacob de la Neamț; Sf. Mc. Evsignie; Sf. Ier. Fabian, episcopul Romei (Post)
6 august, joi, †) Schimbarea la Față a Domnului (Pobrejenia) (Dezlegare la pește)
7 august, vineri, †) Sf. Cuv. Teodora de la Sihla; Sf. Cuv. Mc. Dometie Persul
8 august, sâmbătă, Sf. Emilian Mărt. Ep. Cizicului; Sf. Miron, Ep. Cretei (Dezlegare la ulei și vin)
9 august, duminică, †) Sf. Ap. Matia; Sf. 10 Mc. Mărt. pentru icoana lui Hristos; Sf. Mc. Antonin. Duminica a IX-a după Rusalii (a Sf. Părinți de la primele șase Sinoade Ecumenice; Umblarea pe mare – potolirea furtunii)

Om saptămânii

Dimitrie Cantemir

Acum 306 ani, pe 1 august 1714, Dimitrie Cantemir a devenit primul român, membru al unui înalt for științific internațional (Academia din Berlin). Dimitrie Cantemir (1673–1723) este unul dintre cei mai de seamă reprezentanți ai istoriei și culturii românești. Cărturar de formație enciclopedică, Dimitrie Cantemir este cel mai important promotor al umanismului și preiluminismului românesc din secolele XVII–XVIII.

Născut la 26 octombrie 1673, ca fiu al Anei Bantăș și al lui Constantin Cantemir, domn al Moldovei între 1685 și 1693, tânărul principe a beneficiat de o educație complexă și completă, sub îndrumarea lui Ieremia Cacavelas – învățat, filozof și literat grec – primul dascăl care a sădit în sufletul învățacelului său sămânța cunoașterii. În această perioadă a studiat limbile latină, greacă și slavonă (ajungând să stăpânească la un moment dat 14 limbi), noțiunile „artelor liberale”, teologia, strategia militară și istoria. Dovedește o puternică aplecare spre sinteza și interpretarea cunoștințelor acumulate. Aflat la Constantinopol, ca și garanție a Moldovei la Înalta Poartă, își continuă studiile la „Academia Grecească a Patriarhiei”, cunoscând lumea musulmană, înțelepciunea arabă, credințele și limbile orientale; devenind astfel primul nostru orientalist. Pătrunzând în mediul ambasadelor marilor puteri Europene, Cantemir a avut prilejul promovării culturii și spațiului românesc. În Europa, Dimitrie Cantemir a fost repede și definitiv acreditat ca fiind cel mai de seamă cunoscător al istoriei otomane, ocupând timp de peste un secol, un loc privilegiat în tagma erudiților.

Dimitrie Cantemir ajunge domn al Moldovei în 1710, iar în timpul scurtei sale domnii încearcă întemeierea unui stat centralizat domnesc, încheind „Tratatul de Alianță” cu Petru cel Mare și fiind nevoit astfel să intervină de partea țarului în războiul ruso-turc. În urma înfrângerii de la Stănilești, cărturarul este nevoit să se refugieze la curtea lui Petru cel Mare. Redactează „Descriptio Moldaviae” – operă în care a dezvoltat aceeași concepție politică pe care o promovase și din postura de monarh. Ca o recunoaștere a valorii operei amintite, la propunerea filosofului german, Dimitrie Cantemir este ales membru al Academiei Regale din Berlin.

Poza săptămânii

Cu begheul prin Micherechi

Pe copertă: Tabără de dansuri populare în curtea casei-muzeu din Chitighaz / Foto: Anca Becan

Concurs lansat de ATRU pentru organizații civile, biserici și autoguvernări locale

Adunarea Generală a Autoguvernării pe Țară a Românilor din Ungaria a lansat un nou concurs, prin care se vor distribui în total 4 milioane de forinți.

Concursul are ca scop sprijinirea culturii românilor din Ungaria, a activităților culturale, educaționale și bisericesti, a tradițiilor românești, a unui stil de viață sănătos, a sportului și a egalității de șanse.

La concurs pot participa: organizații civile înregistrate în Ungaria, confesiuni bisericesti care funcționează pe teritoriul Ungariei, autoguvernări românești locale, care prin activitățile lor susțin cultura românească, educația, activitățile bisericesti, tradițiile românești, un stil de viață sănătos, sportul și egalitatea de șanse.

Dosarul pentru concurs trebuie să cuprindă:

- numele organizației, adresa, sediul, numărul de impozit, numărul de înregistrare al organizației, numele și datele de contact ale persoanei responsabile
- numele băncii și numărul de cont al solicitantului
- numele concursului
- scopul subvenției solicitate, suma solicitată
- calculul costurilor pentru utilizarea subvenției
- data de început și de încheiere a realizării obiectivului propus
- Documente care trebuie atașate cererii: o copie a documentului de bază (statutul) al organizației civile
- declarație scrisă a solicitantului organizației civile privind inventarierea obiectelor mai valoroase de 100 mii ft

Dosarul de concurs se va înainta într-un exemplar, cu atașarea documentelor solicitate.

Dosarele pot fi depuse până pe **31 august 2020**, în formă printată, la Autoguvernarea pe Țară a Românilor din Ungaria, 5700, Gyula, str. Eminescu nr. 1., sau în formă electronică la adresa de e-mail: atru@globonet.hu.

DRP a lansat a doua sesiune de finanțare pe 2020

Secretarul de stat *Ovidiu Burdușă* a anunțat luni, 20 iulie, pe Facebook, că Departamentul pentru Români de Pretutindeni dă startul celei de-a doua sesiuni de finanțare nerambursabilă pentru anul 2020!

Proiectele românilor de pretutindeni vor fi trimise la adresa de e-mail proiecte@dprp.gov.ro, în perioada 20 iulie – 2 august 2020.

Cererea de finanțare, documentele necesare și alte informații suplimentare, puteți găsi pe site-ul DRP: <http://dprp.gov.ro>.

DEPARTAMENTUL PENTRU
ROMÂNII DE PRETUTINDENI

Această revistă a fost tipărită cu sprijinul parțial al Departamentului pentru Români de Pretutindeni. Conținutul acestei reviste nu reprezintă poziția oficială a Departamentului pentru Români de Pretutindeni.

www.mprp.gov.ro

Părerile autorilor nu coincid întotdeauna cu opinia Redacției. Responsabilitatea juridică pentru conținutul articolelor publicate în Foaia românească aparține autorilor. Foaia românească nu garantează publicarea textelor nesolicitate de redacție.

Alegeri de directori, măritri de salarii și probleme bugetare la ședința AȚRU

La mai puțin de trei săptămâni de la ultima întrunire, Adunarea Generală a Autogovernării pe Țară a Românilor din Ungara a ținut din nou ședință, în ziua de marți, 28 iulie, și de această dată, la fel ca data trecută, cu 12 puncte pe ordinea de zi. La

ședința-maraton, care a durat trei ore și jumătate, iar pentru deputați încă plus două ore, a luat parte și Traian Kreszta, purtătorul de cuvânt al românilor în Parlamentul de la Budapesta. Ședința a fost condusă de președintele *Gheorghe Cozma*.

Sala de ședințe a AȚRU a fost ticsită de oameni, deoarece pe lângă cei 14 deputați prezenți (din totalul de 15), au participat angajații Oficiului AȚRU, directori de școli, reprezentanții presei și în jur de 20 de pedagogi de la grădinița și școala generală română din Chitighaz. După aprobarea raportului președintelui despre cele întâmplate între cele două ședințe, s-a votat a doua modificare de prevedere a bugetului AȚRU și al instituțiilor subordonate, pe anul 2020. La al treilea punct pe ordinea de zi s-au discutat probleme bugetare: s-a votat majorarea de la 1 iulie a sporului pentru conducătorii școlilor și grădinițelor românești, administrate de AȚRU, conform prevederilor stabilite prin Legea Educației; s-a aprobat, cu unanimitate de voturi, cumpărarea unei noi mașini de serviciu pentru AȚRU, până la suma maximă de 12 milioane de forinți; s-a votat să se caute cea mai puțin costisitoare variantă pentru asigurarea controlului intern al AȚRU și instituțiile subordonate.

Conducerea actuală a AȚRU a fost aleasă în urma alegerilor din 13 octombrie 2019. La ședința de înființare din 4 noiembrie 2019 s-au stabilit și salariile, onorariile conducătorilor, membrilor în comisii și ale deputaților. La abia opt luni, s-a revenit asupra acelei decizii, propunându-se majorarea salariilor și onorariilor. Înaintea votării au fost discuții de mai bine de o oră. După multe argumente pro și contra, s-au votat totuși sumele propuse de Comisia Financiară a AȚRU. Astfel, s-a hotărât ca în viitor conducătorii și membrii AȚRU vor avea următoarele salarii și onorarii: președinte – 650.000 Ft + 93.000 Ft indemnizație; vicepreședinte pe post întreg: 450.000 Ft + 67.500 Ft indemnizație; vicepreședinte onorific: 350.000 Ft + 52.500 Ft indemnizație. Cu toate că unii deputați au propus ca, din motive economice, să nu se majoreze onorariile deputaților AȚRU, s-a pus la vot și s-au aprobat sumele stabilite inițial de Comisia Financiară a AȚRU. Astfel, consilierii și președinții de comisii vor primi lunar 85.000 Ft, un membru într-o comisie 30.000 Ft, iar un simplu deputat în AȚRU 20.000 Ft. Toate sumele menționate sunt sume brute.

S-a votat apoi planul de control intern pe anul 2019 și s-a hotărât numărul de clase și grupe la instituțiile de învățământ, administrate de AȚRU, pe anul școlar 2020/2021.

Deputata *Elena Silaghi*, directoarea Școlii generale române din Bihor a prezentat apoi un raport de raționalizare a problemelor financiare de la instituția pe care o conduce. Toți deputații au fost de acord cu acesta.

La punctul 9 de pe ordinea de zi s-a votat pornirea unor proceduri de achiziție publică. Acestea se referă la construirea unui nou Centru Comunitar Românesc la Bătania, în vecinătatea bisericii ortodoxe, pe locul fostei parohii ortodoxe. În acest scop, AȚRU a câștigat suma de 80.000.000 Ft de la Secretariatul de Stat pentru Relația cu Cultele și Naționalitățile din cadrul Cancelariei Primului Ministru.

Adunarea Generală a AȚRU a votat apoi despre dosarele înaintate pentru ocuparea posturilor de directori la școlile românești din Bătania și Chitighaz. La ambele concursuri au fost înaintate câte un dosar, iar după cum a apreciat președinta Comisiei de Învățământ a AȚRU, *Elena Silaghi*, amândoi candidații au prezentat un dosar complet și s-au dovedit competenți pentru ocuparea acestor funcții. Astfel, cu unanimitate de voturi au fost alese în aceste funcții de conducere *Viorica Șutea*, pentru Școala Generală și Grădinița Română „Lucian Magdu” din Bătania, și *Erica Borbély*, pentru Școala Generală și Grădinița Română din Chitighaz. (În numărul următor o să vă prezentăm mai pe larg cele două conducătoare de instituții.)

La capitolul Diverse, președintele a informat publicul despre unele evenimente ce urmează să se organizeze în viitorul apropiat: o întâlnire a pensionarilor români pe 14 august și organizarea Festivalului Gastronomic al Românilor din Ungara pe 12 septembrie.

După trei ore și jumătate ședința deschisă a AȚRU s-a încheiat, deputații fiind rugați să mai stea să discute, cu ușile închise, despre unele probleme de la școala românească din Bătania.

E.Ș.

Slujire inter-ortodoxă pe Muntele „Sfântul Gheorghe”, din Ungaria

În Duminica a 7-a după Rusalii (26 iulie 2020), având binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte *Arsenie Kardamakis*, Exarhul pentru Austria și Ungaria al Patriarhiei Ecumenice, Preasfințitul Părinte *Siluan*, Episcopul Eparhiei Ortodoxe Române din Ungaria, a slujit Sfânta Liturghie la Schitul în stil atonit, cu hramul „Bunavestire a Maicii Domnului”, din localitatea Kisapáti, de pe Muntele „Sfântul Gheorghe” (Szent György-hegy), din Ungaria, schit care aparține Exarhatului pentru Austria și Ungaria al Patriarhiei Ecumenice. Din soborul slujitor, alături de Ierarh, au mai făcut parte Părintele Ieromonah *Martin Halász* și Părintele Protosinghel *Visarion Tuderici*, Secretarul Eparhial al Episcopiei Ortodoxe Române din Ungaria, iar la slujbă au participat credincioși ortodocși maghiari din satul apropiat Kisapáti și împrejurimi, dar și din Budapesta și alte localități (Szombathely, Várvolgy, Kaposvár, etc.), oameni apropiați de acest locaș monahal, care au constituit un nucleu ortodox în zonă. Răspunsurile liturgice au fost date de cântărețul schitului, dar și de alți credincioși tineri, foarte talentați, care au învățat din proprie inițiativă cântarea bizantină, pe care o cântă atât în limba maghiară, cât și în greacă, iar acum au dat și câteva răspunsuri în limba română.

În cuvântul de învățătură, rostit la final, Preasfințitul Părinte *Siluan* și-a exprimat bucuria de a putea vizita și sluji pentru prima dată în acest schit cu specific atonit, al Exarhatului Patriarhiei Ecumenice

pentru Austria și Ungaria și a subliniat valoarea deosebită a Ortodoxiei, care îi adună pe oameni în duh de comuniune frățească, ce depășește granițele și limitările atât de frecvent întâlnite în lumea în care trăim și care, de asemenea, ne unește cu Hristos, ne vindecă de boli, ne dă un scop în viață, pace, liniște, bucurie sufletească și nădejde tare pentru dobândirea vieții celei veșnice.

La urmă, cei prezenți la slujbă au fost invitați de pr. *Martin* și cei care îl sprijină, să ia parte și la o agapă frățească comună, care a perpetuat spiritul de comuniune frățească inter-ortodoxă și dincolo de zidurile bisericii.

Părintele *Martin*, maghiar la origine, a descoperit monahismul atonit mai întâi în Franța, la Mănăstirea Ortodoxă a Părintelui *Placide Desseile*, din Vercors, unde s-a convertit la Ortodoxie, a devenit monah ortodox și s-a nevoit vreme de 14 ani, apoi la Muntele Athos, unde a stat doi ani și apoi în acest schit pe care l-a întemeiat în Ungaria, lângă un sat de pe „Muntele Sfântul Gheorghe”, într-o zonă naturală de o frumusețe deosebită, în apropierea Lacului Balaton și care vreme de 10 ani a funcționat ca Metoc al Mănăstirii „Simonos Petra” din Sfântul Munte Athos, iar de 7 ani se găsește în jurisdicția Exarhatului pentru Austria și Ungaria al Patriarhiei Ecumenice.

Biroul de Presă al Episcopiei Ortodoxe Române din Ungaria

Patru decenii în slujba limbii române și a ascultătorului (1)

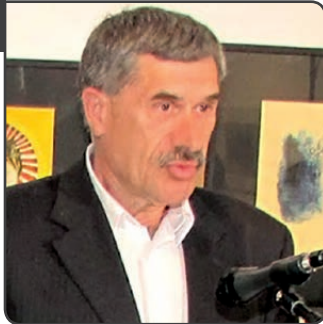
Pe 26 iulie 2020, emisiunea în limba română a Radiodifuziunii Ungare a împlinit 40 de ani de când a trimis primul semnal în eter, de la Szolnok. N-am amintit intenționat emisiunea „O voce românească”, pentru că programul nostru poartă acest titlu de-abia din 2007, iar mai devreme se intitula „În limba maternă”. De patru decenii redacția emisiunii radiofonice în limba română din Ungaria stă în slujba ascultătorului. 40 de ani, în care zilnic am adus limba română în casele oamenilor. 40 de ani, în care atât actuala echipă, cât și echipele predecesoare s-au străduit să prezinte ascultătorilor români un program interesant despre ei, cu ei, și mai ales în limba română.

Au fost mulți care au trecut pragul redacției în acest timp, redactori, reporteri, corespondenți, crainici, care au pus o cărămidă la dezvoltarea programului. Câțiva dintre ei au fost invitații noștri în ediția aniversară a emisiunii, pentru a evoca momentele de început ale radiofoniei în limba română din Ungaria. Dar au fost cu noi și câțiva dintre ascultători, fără de care meseria noastră și-ar pierde rostul. În rândurile de mai jos redăm interviurile emisiunii radiofonice aniversare, difuzată pe 26 iulie 2020. Emisiunea poate fi ascultată pe internet, la mediaklikk.hu.

Ștefan Frătean,

primul redactor al emisiunilor radio, între 1980–90:

– Întâmplarea a făcut și norocul meu că am putut fi la locul potrivit, în 1980, când s-a inițiat pornirea emisiunilor în limba română la Radiodifuziunea Maghiară, devenind primul redactor al acestora. Concepția a fost una clară, simplă, emisiune radiofonică pentru comunitatea românilor din Ungaria, despre românii din Ungaria și în limba maternă, în limba vorbită de membrii comunității. A fost atunci și un curent ca să aibă naționalitățile, printre care și românii, o emisiune radiofonică. Atunci, la început s-a făcut o oarecare propagandă printre ascultători, dar pentru că atunci nu erau alte posturi de radio decât radioul public, era mai ușor să fim cunoscuți. Despre pornirea emisiunilor în limba română a scris și ziarul „Magyar Rádió Újság”, dar „Foaia Noastră” informa cu regularitate despre acestea. Redactorul șef de atunci al „Foi”, Alexandru Hoțopan, a fost unul dintre cei mai activi colaboratori, ba mai mult, îndrumător, susținător al realizării emisiunilor în limba română. Hoțopan era un om foarte activ și îmi amintesc că în vara lui 1980, când am primit radiomagnetofonul cu care se realizau reportajele pe teren, ce bucurie mare a fost pentru el. Imediat am mers la Chitighaz, la un povestitor, de la care am înregistrat multe povești populare românești.

Cornelia Nemeș,

prezentatoare de știri la începuturile emisiunii:

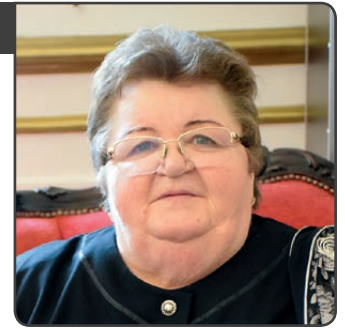
– Noi, până în anul 1983, am locuit la Szolnok și de la verișorul meu, Ștefan Oroian, am auzit că se face un program radio în limba română de la Szolnok. Eu pe domnul Ștefan Frătean până atunci nu l-am cunoscut, el e mai tânăr decât mine. M-am dus la el la studio, m-am prezentat cine sunt și așa am ajuns în legătură cu emisiunea românească. Am fost solicitată apoi să prezint știrile programului radio. La început aveam mari emoții, dar apoi m-am obișnuit. Nu trebuia eu să scriu știrile, doar să le citesc. Pot să spun că mi-a plăcut foarte mult să fac acest lucru. Nu în ultimul rând pentru că mămică mea, care trăia singură la Bătania, mă asculta tot timpul la radio și era fericită să-mi audă vocea.

Iulia Olteanu,

prezentatoare de știri la începuturile emisiunii:

– La studioul din Szolnok abia au început să vorbească despre pornirea acestor emisiuni pentru naționalități și se căutau oameni potriviți pentru această muncă. Așa am ajuns, cu domnul Ștefan Frătean, în atenția domnilor de acolo. Aș putea să spun că în 1980, la primele emisiuni, am participat și eu. Aveam sarcina să citesc știrile de la începutul emisiunii. Pe vremea aceea nu în studio lucram, ci avea Ștefan un reportofon și în camera de la cămin, încercam noi să ne izolăm, să nu fie zgomot, și să citesc știrile. Nu aveam experiență, cum să citesc cât mai expresiv, să fie pe înțeles. Mă gândesc cu drag la acele vremuri, era un moment istoric pentru noi, românii. Să avem noi emisiune la radio în limba noastră maternă... Vă spun sincer că, urmărind emisiunea noastră de radio, văd că permanent s-a dezvoltat. Mă bucur că avem specialiști foarte buni acolo, care cunosc bine teritoriul, să fii în permanent în relații cu comunitatea de români din Ungaria, să cunoști evenimentele lor, mereu au actualități foarte importante din viața noastră. Văd și la realizatorii de azi aceeași dragoste, aceeași pasiune cu care am lucrat și noi la începuturi. Vreau să doresc la mulți ani, să vă trăiască Dumnezeu pe toți, iar acest studio să trăiască mulți-mulți ani și să servească comunitatea noastră.

Petru Cîmpian,

redactor șef între 1990–2007:

– După plecarea lui Ștefan Frătean la Budapesta, eu m-am hotărât atunci să schimb catedra pe radio. Până atunci am fost profesor la Catedra de română a Facultății Pedagogice. Am luat în considerare că pot fi în ajutorul comunității mele și cu ajutorul microfonului, și poate voi avea mai mulți ascultători decât la catedră, unde aveam 5–10 studenți într-un an. Totdeauna mi-a plăcut să merg, să vin, să mă întâlnesc cu oameni. Practic, am lucrat ca externist și până atunci la televiziune cu Ștefan Frătean. Pe de o parte, deci, ziaristica nu a fost un lucru necunoscut pentru mine când am venit la radio. M-am învățat foarte repede cu tehnica specifică radioului, iar mai târziu, când am trecut la calculatoare, a trebuit să învăț să fac totul digital. După 1990, spațiul emisiunilor s-a lărgit, mult de tot, plus și tehnica s-a îmbunătățit, am început să fonotecăm cu calculatoare. În perioada cea mai bună a redacției românești am avut o oră și jumătate în direct, și reluare în 30 de minute, deci în fiecare zi două ore. Ceea ce era destul de mult, dar ne-a plăcut. Nu întâmplător, în anul 2000, am și primit din partea conducerii radioului un premiu de excelență, noi cinci, care am fost atunci: Eva Iova, Iulia Kaupert, Anamaria Brad, Adam Bauer și cu mine. Ideea mea fixă a fost următoarea: sigur că emisiunile au avut și au și în zilele noastre aspectul de naționalitate, dar eu am crezut de bine să facem radiofonie în limba română. Am fost influențați și de redacția maghiară, fiindcă într-o perioadă am fost și redactorul-șef adjunct al studioului, și practic am supravegheat și activitatea întregului studio de radio de atunci, inclusiv a redacției maghiare. Mi-a plăcut foarte mult acea diversitate. Atunci toți ați fost foarte receptivi pentru asta, și ne-am străduit cu toții să fim cât mai profesionali în ceea ce facem. Tocmai din acest motiv, de multe ori am fost solicitați chiar de redactorii maghiari să le facem în limba maghiară interviuri în domeniul naționalității române, și acest lucru l-au acceptat cu bucurie, fiindcă noi cunoșteam cel mai bine toată problematica.

(Continuare în pagina a 9-a)

Tabără de vară pentru copiii din Chitighaz

Pe o perioadă de 8 săptămâni, în luna iulie și august, se desfășoară la Casa de Cultură din Chitighaz, tabăra de vară pentru copii cu vârste cuprinse între 7–14 ani. Tabăra este realizată de Casa de cultură din Chitighaz, cu sprijin financiar obținut prin proiect de la Fondul de sprijin al copiilor „Erzsébet a Kárpát-medencei Gyermekékkert Alapítvány”.

Directorul instituției, *Andreea Abrudan*, ne-a spus că în decursul celor două luni, între 1 iulie–30 august, organizatorii au reușit să încadreze în programul taberei 13 grupe de copii, unii dintre aceștia, la care părinții lucrează, s-au înscris chiar și la două sau trei grupe consecutiv. Tabăra are în fiecare săptămână o altă tematică și un program foarte variat cu excursii la diferite obiective istorice și turistice din zonă, dar și din județul Ciongrad. Așadar, copiii au avut posibilitatea să facă cunoștință cu limba engleză, în prima săptămână a taberei, în care s-au ocupat de ei profesori de engleză, au avut apoi o săptămână de creație, săptămână de sport, de cunoaștere a mediului înconjurător, iar săptămâna trecută, în cea de-a patra săptămână a taberei, par-

ticipanții au avut ca îndrumători profesori de la școala românească din localitate, în cadrul săptămânii naționalităților din sat. Tabăra a reușit până la ora actuală să mobilizeze zeci de copii din localitate, care au parte de supraveghere totală și de activități cât mai diferite, instruite de oameni de specialitate în diferite domenii, profesori de specialitate, instructori, artiști, etc.

Conform informațiilor primite de la *Maria Ambruș*, profesor la școala românească din Chitighaz, în săptămâna naționalităților, copiii au avut un program de tradiții și dansuri populare românești, cu instructorul de dansuri *Gheorghe Gros*. Au făcut vizite la casa de colecții tradiționale din localitate și la casa-muzeu a românilor, au făcut o excursie la Jula, iar într-o formă mai ușoară li s-a povestit despre istoricul românilor de pe aceste meleaguri, despre originea românilor din Ungaria, despre întemeierea satului Chitighaz, au avut program de jocuri tradiționale, fiind organizate și diferite concursuri și activități de cunoașterea mediului înconjurător și sportive. **A.B.**

Întrebări din istorie. Descoperă lucruri noi din trecut!

Descoperă lucruri noi și interesante prin intermediul următoarelor întrebări din istorie. Vei afla lucruri noi despre evenimente și bătălii din trecut care au influențat viitorul multor popoare. Învață mai multe despre personalități faimoase din istorie, lideri, oameni de știință sau inventatori.

1. Ce popor din antichitate a construit piramidele?
2. Cine a fost primul președinte american?
3. Cum se numea zeița grecească a frumuseții?
4. Ce monument din bronz se găsea pe o insula mică din Grecia, în Marea Egee?
5. Ce eroină a fost arsă pe rug în anul 1431?
6. Cine e fost prim-ministrul britanic în perioada celui de-al doilea Război Mondial?
7. Cine este autorul operelor Hamlet și Visul unei nopți de vară?

8. Cine era împărat atunci când Roma a fost incendiată?
9. Cine a inventat telefonul?
10. În mitologia greacă, ce a furat Prometeu de la zei pentru a le da oamenilor?
11. Câte brațe are statuia lui Venus din Milo?
12. Ce a fost mai întâi: epoca de piatră sau epoca de bronz?
13. În ce oraș englezesc a avut loc un mare incendiu în 1666?
14. Care este prima țară în care au fost folosite bancnotele?
15. În ce oraș a avut loc primul atac cu bombă nucleară?

Răspunsuri: 1. Poporul egiptean; 2. George Washington; 3. Afrodita; 4. Colosul din Rodos; 5. Ioana D'Arc; 6. Nero; 7. William Shakespeare; 8. Nero; 9. Alexander Graham Bell; 10. Focul; 11. Niciun braț; 12. Epoca de piatră; 13. Londra; 14. China; 15. Hiroshima.

Tabără de dansuri populare la Chitighaz

Dansul popular a avut întotdeauna un rol important în viața celor de la sate. Activitățile de pe vremuri, horele satului și inițiativele de păstrare a tradițiilor se desfășoară acum sub alte aspecte, în formă organizată prin școli populare de artă sau tabere de dansuri și de păstrare a tradițiilor. Desigur, țelul acestora este ca, pe lângă însușirea dansurilor populare, tinerii să păstreze și să promoveze tradițiile locale.

În cursul săptămânii trecute a avut loc o astfel de tabără în localitatea Chitighaz, în care tineri din mai multe localități au învățat dansuri românești din Ungaria și dansuri bihorene și bănățene. Evenimentul a fost organizat cu sprijin financiar obținut prin proiect la Ministerul Resurselor Umane din *Budapesta*, de către Asociația Culturală a Românilor din Chitighaz, al cărei conducător este coordonatorul și totodată instructorul de dansuri populare *Gheorghe Gros*. Acesta, prin entuziasmul său, este un pilon principal al acestor activități în realizarea țelurilor sale de păstrare a tradițiilor și de revigorare și promovare a dansurilor și a vieții culturale românești în satele în care mai trăiesc români în Ungaria.

Tabăra s-a desfășurat pe durata de o săptămână, între 20–25 iulie, la casa-muzeu din Chitighaz. La tabără au fost prezenți tineri din Chitighaz, Leucușhaz, Bedeu și Săcal.

A.B.

Povestea celor trei fluturi

Erau odată trei frați fluturi, unul alb, unul roșu și unul galben. Cei trei dansau cât era ziua de lungă în jurul florilor din grădină, se jucau vioși în lumina soarelui și nu se plictiseau nicio clipă pentru că erau foarte fericiți.

Într-o zi a venit o ploaie torențială și le-a udat aripile frumoase. Cei trei fluturi au zburat spre casă, însă au găsit ușa închisă. Așa că au fost nevoiți să rămână în ploaia care reușise să îi ude foarte tare.

Frații fluturi au pornit în căutarea unui adăpost și au zburat către o lălea roșie cu dungi galbene: „Dragă noastră lălea, poți să îți deschizi petalele și să ne lași să ne adăpostim între ele până trece furtuna?”

Lăleaua le răspunde: „Cel roșu și cel galben pot intra, pentru că sunt ca mine, dar cel alb nu.”

Cei doi frați galben și roșu îi spun: „Dacă fratele nostru alb nu se poate adăposti între petalele tale, atunci și noi vom rămâne în ploaie, cu el.”

Afară ploua tot mai tare, iar fluturașii erau tot mai uzi, așa că și-au luat zborul spre un crin alb căruia i-au spus: „Poți să îți deschizi floarea pentru a ne adăposti și noi de ploaie?”

Crinul răspunde: „Fluturile alb poate intra la adăpost, pentru că este ca mine, dar cel roșu și cel galben vor rămâne afară, în furtună.”

Fluturile alb spune: „Dacă nu ne primești pe toți trei, atunci eu voi rămâne în ploaie alături de frații mei. Mai bine rămânem în furtună decât să stăm despărțiți.”

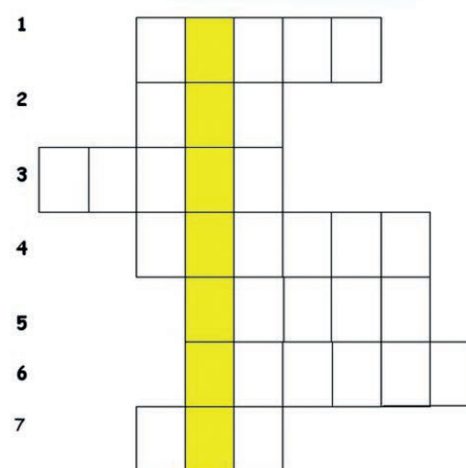
Astfel, cei trei fluturi și-au luat zborul.

Dar soarele, care se afla în spatele unui nor, a auzit totul, și știa că sunt trei frați buni care au rămas uniți chiar și în fața unei furtuni care aproape îi nimicise.

Așa că a ieșit dintre nori, a alungat ploaia și a început să strălucească cu putere deasupra grădinii. Soarele a uscat aripile celor trei fluturi și le-a încălzit trupurile fragile. Cei trei frați și-au luat imediat joaca și au dansat în jurul florilor din grădina până seara. Apoi au fugit spre casa lor unde au găsit, de această dată, ușa larg deschisă.

Sursa: www.anidescoala.ro

Rebusul vacanței de vară

Îți dorim să ai o „vacanță” plăcută!

1.	
2.	
3.	
4.	
5.	
6.	
7.	

Curiozități din cărți și ziare de altădată

O descriere a fizionomiei lui Kossuth,
într-un document de epocă din MoldovaDESPRE REVOLUȚIA DELA 1848
ÎN MOLDOVA

DE

N. IORGA

MEMBRU AL ACADEMIEI ROMÂNE

Ședința dela 21 Ianuarie 1938

În cercetările sale, istoricul Nicolae Iorga a descoperit întâmplător un mănunchi de documente legate într-un dosar, care cuprinde acte și scrisori oficiale despre mișcarea revoluționară din 1848, în Moldova. Între aceste acte este și o circulară a poliției, care cuprinde descrierea fizionomiilor unor revoluționari din Ungaria. Aceștia, datorită faptului că inițiaseră și participaseră la evenimentele luptelor pentru independența Ungariei față de Imperiul Habsburgic, se refugiaseră din țara lor și erau dați în urmărire și căutați pentru a fi pedepsiți. Iorga consideră că documentul despre fugarii unguri este o traducere a unei scrisori circulare răspândite în mai multe țări, cu scopul ca aceștia să fie recunoscuți și prinși în scurt timp. Dintre cei 18 maghiari a căror înfățișare este descrisă în documentul redactat în decembrie 1848, primul este Kossuth Lajos.

Fisiognomiile a 18 fugari revoltanți din Ungaria.

1) Ludvic Cosut (cu portret), vârsta de 45 ani, fața rătăndă, cam plină și smolită, fruntea înaltă deschisă, părul negru, ochii albaștrii pătrunzători, sprincenile mari negri, nasul turtit, gura mică, frumos potrivită, dinții îndeplini și bărbia rătăndă, la barbă negrii favoriți și musteță, osebite semne în obraz, părul reschirat din rădăcini până la pleșuvie, înbrăcăminte nu să poate îndestul lămuri; el iubește mai cu osebire să poartă căciulă. A sa purtare este plină de finețe și lingușitoare. La stat ceva mai înalt decât de mijloc, la trup zdravăn, întreaga lui talie este uscățivă fără pântice, peptul cam întins mai mult în lățime decât în nalțime, mâna delicată, degetele lungi, ifosul în cea mai liniștită poziție este înfocat, o statornică continenție, agitațiile lui ademnitore; mai cu samă să vede în tot trupul lui o continență dereaptă, nici cum plecată. Pe lângă aceste și mersul și continența la el să înfătoșază după a lui despoziție; deșințată îmi păru mie odată, cându el, în cè mai furioasă întărtare, cu capul învăpăiat, să apropiase și așa de tare s'au întins piciorul înaintea, încât tot ciolanul de 'nainte s'au cărbobot. Intocmai ca a sa fire, glasul lui este plăcut lingușitoriu și când încă vorbește încet. Apoi lesne înțelegătoriu. Limb anemțească o vorbește cu un accent de slavon protestant. Mai cu seamă face el toată impresia unui Slav procopsit, mai mult decât a unui Maghiar; aplecare, când tot odată [din] simciciunile unui galant zurbagiu și ochii lui cei albaștrii cu frumoase tăituri să răspândește acei impresie unei galanterii răscolnice; o căutătură în sus ce este la el însușită, foarte mult însuflețază pe aceste sămciciuni a lui.

Colecția de documente inedite a fost subiectul unei conferințe pe care Nicolae Iorga a susținut-o în cadrul ședinței Academiei Române, din 21 ianuarie 1938.

Conf. dr. Mihaela Bucin

Plante de leac din luna august – Roinița

Impresia multora este că plantele medicinale se folosesc doar în caz de boală. În realitate, acestea pot fi folosite zi de zi, sănătoși fiind, pentru a ne menține sănătatea și pentru a preveni bolile. Nu este greu de acceptat acest lucru deoarece după acest sistem funcționează și homeopatia. Obișnuindu-ne corpul cu o anumită plantă, în caz de nevoie, acționând ca tratament, aceasta va deveni mai eficientă.

Ungaria deține unul dintre locurile fruntașe la cultivarea melissei officinalis, după numele latinesc, citromfű, în limba maghiară. Pentru noi, roinița sau melisa. Nu crește peste tot, dar dacă a fost aclimatizată devine invazivă. O putem întâlni spontan în părțile vestice ale României. Florile pline de nectar sunt preferate de către albine. Apicultorii din antichitate observând acest lucru au botezat-o într-o traducere aproape exactă: mierea albinii. În limba latină mel, în greacă meli, pentru miere, și apis pentru albină. În limba română, etimologia cuvântului este legată de aceeași îndeletnicire. Apicultorii folosesc planta atunci când vor să captureze un roi de albine. Prima descriere a melisei în limba maghiară îi aparține medicului József Csapó din Debrețin, care la 1775 în cartea „Új füves és virágos magyar kert” face referire la mirosul plantei asemănător cu cel al lămâiei, de aici citrom, iar prin fű, iarbă, fiind denumite în general plantele, deci iarbă de lămâie. În limba engleză, lemon balm s-ar traduce ca fiind balsamul de lămâie, din aceleasi considerente.

Nicholas Culpeper (1616–1654), botanist, astrolog, fizician, acuzat chiar și de vrăjitorii, a fondat o metodă de tratament pe baza plante-

Roinița

lor medicinale și a influenței planetelor asupra omului. În lucrarea sa „Astrological Judgement of Diseases from the Decumbiture of the Sick” („Consideratii astrologice a bolilor de la bolnavii imobilizați la pat”), publicată postum în 1655, considera că: balsamul de lămâie a fost condus de Jupiter în Rac și a sugerat să fie utilizat pentru stomacul slab, pentru a determina inima să devină veselă, pentru a ajuta digestia, pentru a deschide obstrucțiile creierului și pentru a expulza vaporii melancolici din inimă și artere.

Caius Plinius (23–79) recomanda roinița pentru întărirea vederii și, preventiv, împotriva albeții (cataracta), administrată sub forma de picături obținute din sucul plantei, combinat cu miere. După părerea stareței Hildegard van Binger (1098–1179): Cine mănâncă melisa în salate, râde din suflet, pentru că spiritul ei încălzește inima. Melisa are proprietăți excepționale de întărire a inimii, mai ales noaptea, când ea bate neregulat și produce frica. Purifică sângele, alungând tristețea și melancolia. De aceea este folosită pe scară largă printre altele în industria farmaceutică, în cosmetică, dar și culinar.

Este foarte simplu să o folosim la ceai, cald sau rece, limonadă sau în salate. Vom constata că pe perioada verii starea digestivă ni se va îmbunătăți, eventualele amețeli vor dispărea, buna dispoziție ne va însoți. Nu puține sunt rețetele care vin în ajutorul nostru învățându-ne cum să folosim roinița tot timpul anului. Se mai spune că alungă fânțarii. Dar nu planta în sine, ci uleiul extras din ea. O regăsim în multe produse care poartă numele citronella. Putem chiar să ne preparăm propriul spray bio pentru a ne apăra pielea, pornind de la ceaiul de roinița. Daniela Guleș

<http://arhiva.formula-as.ro/2006/718/medicina-naturista-25/roinița-7006>

<https://hu.wikipedia.org/wiki/Citromfű>

https://en.wikipedia.org/wiki/Lemon_balm

<https://www.edithskitchen.ro/limonada-cu-roinița/>

<http://www.mindmegette.hu/citromfuszorp.recept/>

<https://impressmagazin.hu/termeszetes-szunyogriaszto-spray-k-hazilag/>

(Urmare din pagina a 5-a)

Patru decenii în slujba limbii române și a ascultătorului (1)

Eva Iova-Șimon,

redactor de știri și realizator de emisiuni între anii 1992–2003:

– Perioada când am lucrat la radio, cred că a fost cea care mi-a hotărât destinul, dacă pot să spun așa. Mi-am dorit mult să lucrez la radio. Am început încă în anii de facultate să lucrez la televiziune, la Ecranul Nostru, ca redactor de știri externist, după care în paralel am devenit redactor de știri și la radio, dar mi-am dorit să devin redactor al emisiunilor în limba română, pentru că am simțit că așa putea să fac mai mult. Am avut de pe atunci avantajul că am cunoscut bine comunitatea românească din Ungaria, iar prin activitatea de la radio, prin deplasările în diferitele localități românești, am cunoscut-o și mai bine. Pentru mine personal, a fost o perioadă de trecere, de la presa electronică la cea scrisă. Cred că a fost un drum drept pe care l-am parcurs către presa scrisă, deoarece încă în anii de la radio am încercat să fac și presă scrisă, prin inițiativa de a redacta un ziar al liceului românesc de la Jula. Treptat, apoi, presa scrisă m-a cucerit cu totul. Am avut norocul să cunosc, să lucrez alături de oameni care m-au inspirat, de la care am învățat enorm de mult. Am terminat la Catedra de Română a Facultății Pedagogice din Seghedin, de meserie, să zic așa, sunt profesoară de română și maghiară. Nu m-am făcut profesoară pentru că m-am îndrăgostit de jurnalism. La acest lucru au contribuit cu siguranță și acele două personalități marcante ale catedrei de atunci, domnul profesor Gheorghe Petrușan și domnul profesor Mihai Cozma, care, atunci, la începutul anilor 1990, începutul schimbărilor, au redactat și ei o revistă a catedrei, la realizarea căreia ne-au implicat și pe noi, studenții. Cred că și acesta a fost un motiv hotărâtor care m-a îndrumat pe mine către presă. Tot așa, la Catedra de Română mi-a fost profesor cel care mai târziu mi-a devenit coleg și, de fapt, șef la radio, Petru Cîmpian, căruia îi datorez faptul că pe lângă cursurile pe care ni le-a ținut la facultate, întotdeauna și-a făcut timp să stea foarte mult de vorbă cu noi. L-a interesat mediul de unde venim noi, tineri din Micherechi, care atunci eram mai mulți la catedră. S-a schimbat foarte mult lumea în acești 25–30 de ani, de când am început să lucrez eu la radio. Atunci erau mai puține posibilități, era mai ușor să-i convingi pe ascultători să asculte aceste emisiuni, pentru că nu era acea abundență de informații pe internet, pe mii de canale radio, cum este acum. Azi, dacă nu realizezi emisiuni care îi vizează direct pe ei, pe românii din Ungaria, atunci este foarte greu să-i atragi. Necesită o prezență și un dialog permanent. Eu cred că valoarea emisiunilor de radio nu o înțelegem astăzi, o s-o înțelegem în viitor. Valoarea adevărată a acestor emisiuni este arhiva sonoră a redacției. Eu sper, și asta o spun în asentimentul fostului redactor-șef Petru Cîmpian, că ar fi mare nevoie de digitalizarea și accesibilitatea acestei arhive, pentru că

este o oglindă sonoră a comunității noastre. Eu personal mă simt mult mai bogată din punct de vedere profesional, că am putut să lucrez în toate cele trei domenii ale presei: tv, radio și presa scrisă.

Anamaria Brad,

redactor între anii 1996–2000 și 2007–2011

– Îmi aduc aminte cu mult drag de anii petrecuți la radio, poate pentru că a fost primul meu loc de muncă, poate pentru că atmosfera a fost întotdeauna familială și, nu în ultimul rând, pentru că în perioada când am lucrat acolo, a funcționat ca un adevărat atelier. Am învățat unul de la celălalt, am adunat împreună idei pentru o temă anume și ne-am ajutat reciproc. M-am simțit foarte norocoasă în ceea ce privește, să zicem așa, ucenicia mea de la radio, pentru că treptat am fost introdusă în această meserie. Pentru început am colaborat la emisiunile realizate pentru copii, am citit povești și poezii cu alți studenți care deja redactau această emisiune, după care am devenit eu redactorul acestor emisiuni de 15 minute, dedicate copiilor, și am fost foarte mândră de asta. Mai târziu, am fost însărcinată cu redactarea programelor religioase, care erau de 30 de minute, și tot în această perioadă am început să redactez câteodată și știri, pentru emisiunea mare, să zicem așa. La scurt timp, după ce am absolvit facultatea de la Seghedin, s-a ivit posibilitatea să fiu angajată la postul de radio de la Seghedin. Sigur, am fost foarte bucuroasă și întotdeauna m-am străduit să fac față cerințelor. Îmi aduc aminte cu plăcere de cursurile de perfecționare, organizate de Radiodifuziunea Română la Marea Neagră, de colaborările cu Radio Timișoara, de drumurile în satele românești unde mergeam să le luăm interviuri românilor din județele Bihor, Bichiș sau la Budapesta. În acești ani de la radio, mi-am dezvoltat enorm de mult cunoștințele generale despre cultura, sportul, economia României, și nu numai. În general am devenit mult mai deschisă și receptivă pentru ceea ce se întâmplă în lume. Tot această muncă m-a învățat cum se lucrează cât mai efektiv în echipă și să fiu stăpână pe orice situație sau să mă acomodez mult mai repede în orice împrejurare. Deși astăzi lucrez într-un domeniu cu totul diferit, sunt unele lucruri pe care le-am învățat în perioada petrecută la redacția radio și de care beneficiaz și acum. Ca de exemplu, cum și de unde să adun informații autentice despre o anumită temă sau care sunt acele izvoare, pagini web, de unde pot fi adunate articole, studii, pentru diferite fișe de lucru, teste de limba română. Mă bucur că redacția a ajuns să aniverseze 40 de ani de activitate. Urez și în continuare multe teme frumoase, mulți ascultători, putere și energie pentru realizarea emisiunilor. La mulți ani!

(Continuare în numărul următor.)

Iulia Kaupert

Inaugurarea oficială a noii piețe din Micherechi

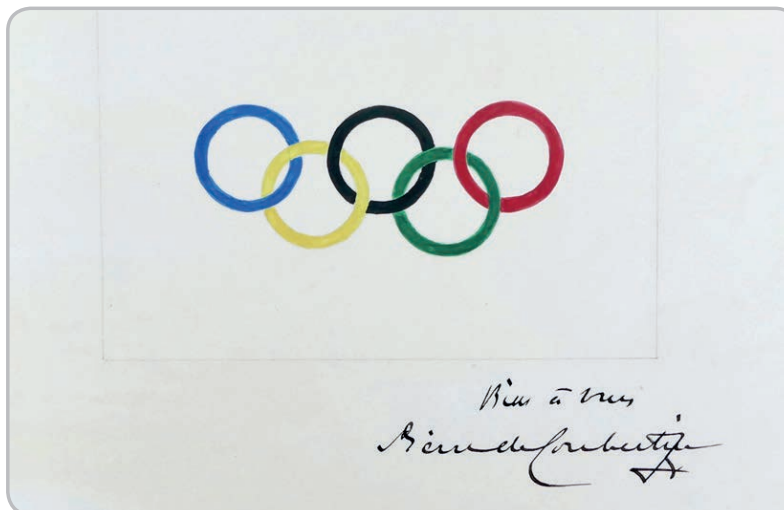

Joi trecută a fost inaugurată noua piață din centrul satului Micherechi, una dintre cele mai noi investiții, realizată din 70,5 milioane de forinți (68,2 mil. obținuți prin proiectele TOP și 2,3 mil. fonduri proprii). Hala de 560 de m² va servi nu doar ca piață, dar și ca un spațiu comunitar pentru diferite evenimente. Primărița *Margareta Tat* a subliniat că Primăria și-a dorit foarte mult să poată asigura un spațiu modern, de secol 21 pentru piața săptămânală, dar se bucură la fel de mult când vede că în acest spațiu se adună cu regularitate tinerii și copiii din sat. Tocmai din acest motiv, printr-un alt proiect, vor asigura puncte wifi cu internet gratuit pe teritoriul pieței.

La inaugurarea festivă au luat parte și parlamentarul *dr. Kovács József*, consilierul județean *Kónya István* și *Ilyés Sándor*, adjunctul Oficiului de Administrație din Șercad. După tăierea panglicii, Echipa de dansuri populare „Gheorghe Nistor” a susținut un spectacol de dansuri din Micherechi. **E.Ș.**

Desenul original al inelelor olimpice realizat de Pierre de Coubertin a fost scos la licitație

Desenul original al inelelor olimpice, realizat de fondatorul Jocurilor Olimpice moderne, Pierre de Coubertin, a fost scos la licitație, care a avut loc la 26 iulie la Cannes, informează portalul „Inside the Games”. Potrivit informațiilor portalului, valoarea desenului este estimată la 100.000 de euro. Desenul este realizat pe o pânză de culoare albă cu dimensiunile de 21 pe 27,5 cm și reprezintă o înlănțuire de cinci inele colorate – albastru, galben, negru, verde și roșu. Se consideră că aceste culori simbolizează Africa, America, Asia, Europa și Oceania.

Pierre de Coubertin a prezentat inelele în ediția din luna august 1913 a publicației „Olympic Review”. Drapelul cu cele cinci inele era planificat să fie prezentat publicului în timpul congresului Comitetului Internațional Olimpic din luna iunie 1914, dar evenimentul a fost anulat din cauza Primului Război Mondial. Drept urmare, drapelul a fost prezentat înaintea ceremoniei de deschidere a Jocurilor Olimpice din 1920 de la Anvers (Antwerp).

(Rador)

Integramă

PROMISIUNI

Glume

		Volum Inchis cu cheia	Castel Sticla cu cemeala	Mesele din piata
		Adiere Face zale		
		A aminti Povestea anticilor		
Secundare Confort	Mamifer polar Bojit	Actor mut... Scarmatoare		Petrol
Chiriasi Cuțit mare			Mahala- gioaice Obiectiv	Sensibili
În stoc! Bune de cărpit	Sucite din fire Stărnesc răsul		Prefixul vieții Identice	La temă! Dare de seamă...
Menire Așchii de lemn		Banii noștri Eleganță		Arta romană
Sentimen- tală Scrupuloși			A pronunța Aramă (simb.)	Servit pe mijloc!

– Mamă, care este cel mai bun soț?
– Militarul, draga mea: își face patul, își ține lucrurile în ordine, e disciplinat și, mai ales, știe să asculte de superiori!

– Tată, pot să te sărut înainte de somn?
– Ai întârziat, draga mea. M-a pupat maică-ta mai-nainte și mi-a luat toți banii!

Doi medici discută:

– Am avut un bolnav care ar fi trebuit să moară încă de acum zece ani, dar trăiește!
– Asta e dovada că, atunci când bolnavul vrea să trăiască, medicina este neputincioasă!

– De ce există atâtea organizații împotriva hainelor de blană și nici una împotriva hainelor de piele?

– Pentru că e mai ușor să hărțuiești femeii bogate decât găști de motocicliști!

La un moment dat, soțul începe cu reproșuri la adresa soției.

– Ascultă, nevastă! Când vecinul nostru și-a luat frigider nou, ai insistat să ne luăm și noi unul la fel. Când și-a schimbat telefonul, la fel. Când și-a schimbat tapetul, la fel, a trebuit să-l schimbăm și noi. Acum, că s-a recăsătorit, eu cum procedez?

Un român, un american și un francez ajung la poarta Raiului. Sfântul Petru îl întrebă pe american:

– 2×2?

– 4, răspunde americanul.

– Bravo, du-te-n Rai!

Pe francez:

– 3×3?

– 9, răspunde francezul.

– Bravo, du-te-n Rai!

Pe moldovean:

– 2363×4567,5?

– Bre, dacă nu mai ai locuri, spune așa, nu mă lua cu de astea!

Dezlegarea integralei din numărul anterior

VALORI: C; V; Z; P; F; SAGACITATE; PENALIZAT; CITARE; ARI; TATARI; AT; ZA; OI; NANA; LAR; CICO; HAT; MACESI; A; EMISAR; V; MELITA; AGA; REN; RI; OR; CE; ESENIN; TURA; ITIT; FINALITATE; CALABALAC.

Dezlegarea acestei integrale o găsiți în numărul următor!

RECOMANDĂRILE
NOASTRE– lectură, teatru,
film, internet

Carte

Mai români decât
românii? De ce se
îndrăgostesc străinii
de România

Volum coordonat de Sandra Pralong.

De ce se îndrăgostesc străinii de România, ce-i motivează și ce experiențe au avut aici? Mulți vin la studii, cu afaceri, din motive personale sau umanitare și, deși sunt convingeți că vor rămâne doar un timp, la un moment dat își dau seama că nu mai vor să plece acasă. În pofida inconvenientelor și a obstacolelor întâlnite (de la infrastructura la fiscalitate, de la sistemul sanitar la cel educațional și multe altele), ei descoperă oportunități și frumuseți pe care nu le găsesc în țările natale. În *Mai români decât românii?*, străini celebri pentru realizările lor sau alții, mai puțin cunoscuți publicului larg, povestesc cum au ajuns în România și de ce nu mai vor să o părăsească. Veți descoperi poveștile unor oameni care, având lumea la picioare, au decis să se stabilească aici și veți afla cum ne privesc pe noi.

Volumul cuprinde texte semnate de: Raed Arafat · Steven van Groningen · Graham Perolls · Rupert Wolfe-Murray · Jakob Hausmann · Werner E. Stein · Alison Mutler · Michael Kamrath · Philippe Coupe · Yuexia Lushi Liu · Ian Tilling · Alexandre Eram · Tessa Dunlop · Serge Convers · Alessandro Amato · Peter Hurley · Jean Valvis · Paulin Frank Nuca · Andrew Begg · Robbert Peter Oostveen · Walid Abboud · Nancy Rice · Mbela Nzuzi · Raegan Glugosh · Paul Wood · Leslie Hawke · Pamela Roussos-Ratiu · Roberto Musneci · Joaquin Bonilla · Debbie Stowe · Laurent Couderc · Michael Schroeder · Sapt Sheel · Don Lothrop · Wajihah Haris · Irina Budrina · Giovanna Benazzo Bassetti · Steven Borncamp · Laurent Chrzanovski · Krishna Bohat · Nicolas Triboi · Marco Ferraris · Graham Robinson · Tony Timmerman-Buzing · Chris Agnew

O VOCE ROMÂNEASCĂ

– viața și tradițiile românilor
din Ungaria

3 AUGUST (Anca Becan)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Sport 16.25: File de calendar 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: De dor și drag – emisiune de muzică populară realizată de Zoe Fuicu (Radio Timișoara) 17.55: Încheiere

4 AUGUST (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Sport 16.25: File de calendar 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Eu aleg România: Ascultă-ți muzica! 100 de melodii ale românilor 17.30: La ceas de taină – Gabriela Rusu Păsărin/Radio România 17.55: Încheiere

5 AUGUST (Tiberiu Boca)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Sport 16.25: File de calendar 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri 17.20: Clubul suporterilor 17.55: Încheiere

6 AUGUST (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Sport 16.25: File de calendar 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.15: EU aleg România – Istoria românilor în 100 de momente esențiale 17.25: Izvorășul – Revistă de etnografie și folclor / Gabriela Rusu Păsărin, Radio România 17.55: Încheiere

7 AUGUST (Anca Becan)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Sport 16.25: File de calendar 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.15: EU aleg România – Istoria românilor în 100 de momente esențiale 17.25: Izvorășul – Revistă de etnografie și folclor / Gabriela Rusu Păsărin, Radio România 17.55: Încheiere

8 AUGUST (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: File de calendar popular 16.30: Clubul suporterilor (reluare) 17.00: De dor și drag – emisiune de folclor realizată de Daniela Băcilă /Radio Timișoara 17.55: Încheiere

9 AUGUST (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: La ceas aniversar – 40 de ani de radiofonie în limba română 17.00: „În lumea credinței” – emisiune religioasă ecumenică 17.55: Încheiere

O VOCE ROMÂNEASCĂ –
EMISIUNE RADIOFONICĂ
ÎN LIMBA ROMÂNĂZilnic între orele 16.00–18.00 pe undele medii cu frecvențele de 873 kHz și 1188 kHz. Pe internet la adresa: <http://www.mediaklikk.hu> (în direct la „Élő műsor/Nemzetiségi rádió”) sau în arhivă la adresa <http://www.mediaklikk.hu/musor/roman>

Contact:

MTVA Studioul din Seghedin
6722, Blv. Kossuth Lajos nr. 29.
Tel.: +36-62/549-201; +36-62/333-766
e-mail: roman@radio.huAbonați-vă la
e-FOAIA
la prețul
de anul trecut!

„E-Foaia” este varianta electronică a „Foi” tipărite. Cititorii „E-Foi” vor avea avantajul că vor putea citi paginile revistei în color și cu o zi mai devreme decât ceilalți abonați. „E-Foaia” cuprinde și acele articole și fotografii, care în ediția online nu apar. „E-Foaia” este realizată în format PDF și poate fi citită cu programul gratuit Adobe Reader, cu ajutorul căruia puteți să căutați expresii sau conținuturi, dar puteți și printa toată revista.

Abonamente la „E-Foaia”:

3 luni – 1200 ft

6 luni – 2000 ft

12 luni – 3500 ft

CUVÂNTUL SĂPTĂMÂNII

dexonline

Dicționare ale limbii române

PERMUTARE, *permutări*, s. f. 1. Acțiunea de a (se) permuta (1); transfer, permutație. ● (Concr.) Ordin, dispoziție de transferare. 2. (Mat.; Lingv.; mai ales la pl.) Operație prin care se schimbă între ele locurile a două sau a mai multor elemente; grupe distincte de obiecte astfel formate; permutație. – V. **permuta**.

UMOR

ecranul
nostrumiercuri, 5 august, Duna TV, ora 7.20
miercuri, 5 august, Duna World, ora 13.50De această dată vă vom relata despre ultima ședință a Autogovernării pe Țară a Românilor din Ungaria, unde s-au ales directorii pentru școlile românești din Bătania și Chitiaghaz. De asemenea vom face o vizită la Florica Cefan din Micherechi, o credincioasă careia îi place să recite poezii religioase.
Realizator: Ștefan Crâsta

ADRESE UTILE

REPREZENTANȚE

Uniunea Culturală a Românilor
din Ungaria (UCRU)5700 Jula, str. Gh. Doja nr. 8
Tel./fax: (+36-66) 463-079
Președinte: Marius Maghiaru
E-mail: uniuneaculturala@gmail.com
Website: www.romanul.huAutogovernarea pe Țară
a Românilor din Ungaria (AȚRU)5700 Jula, str. Eminescu nr. 1
Tel./fax: (+36-66) 463-951
Președinte: Gheorghe Cozma
E-mail: atru@globonet.hu
Web: www.atruroman.hu

MISIUNI DIPLOMATICE

Ambasada României

1146 Budapesta, str. Thököly nr. 72
Tel.: (+36-1) 384-8394Telefon mobil de permanență:
(+36 30) 535 69 12

Vă rugăm să folosiți acest număr de telefon pentru a comunica situații deosebite (ex: accidente, decese, răni, dispariții de persoane), care reclamă urgență - la acest număr de telefon nu se fac programări și nu se furnizează informații consulare.

Ambasador: Marius Lazurcă
Website: <http://budapesta.mae.ro/>
E-mail: budapesta@mae.ro

Consulatul General al României

6720 Seghedin, str. Kelemen nr. 5
Tel./fax: (+36-62) 424-431,
(+36-62) 424-429Telefon mobil de permanență:
(+36 30) 6777 980Consul general: Daniel Banu
Website: <http://szeged.mae.ro>
E-mail: szeged@mae.ro

Consulatul General al României

5700 Jula, str. Munkácsy nr. 12
Tel.: (+36-66) 465-130
Fax: (+36-66) 465-142Telefon mobil de permanență:
(+36-30) 635-7181Consul general:
Florin Trandafir Vasiloni
Website: <http://gyula.mae.ro/>
E-mail: gyula@mae.ro

INSTITUȚII CULTURALE

Institutul Cultural al României
la Budapesta1146 Budapesta, str. Izsó nr. 5
Tel.: (+36-1) 383-2693
Director: Simona Tănăsescu
E-mail: romankulturalis.intezet@upcmail.hu
Web: www.icr.ro/budapestaInstitutul Cultural al României
la Budapesta – filiala Seghedin6720 Seghedin, piața Dugonics nr. 2.
E-mail: szeged@icr.roInstitutul de Cercetări
al Românilor din Ungaria5700 Jula, str. Gh. Doja nr. 8
Tel./fax: (+36-66) 463-079
Director: dr. Maria Berényi
E-mail: romanintezet@gmail.com
Web: www.romanintezet.huCentrul de Documentare
și Informare al AȚRU5700 Jula, str. Sáros nr. 17
Director: Mariana Negreu Vetró
E-mail: info@dokkozpontgyula.hu

Încheierea proiectului transfrontalier ROHU-181 la Castelul Bréda din Leucușhaz

Luni, 27 iulie, a avut loc o conferință de încheiere a proiectului transfrontalier intitulat „Improve cross-border cooperation between public institutions of Nădlac-Sântana-Elek-Doboz”, cod proiect ROHU-181. Proiectul a fost implementat între 01.12.2018 – 31.05.2020, orașul Nădlac în calitate de lider de proiect în parteneriat cu orașul Sântana din România respectiv cu orașele

Aletea (Elek) și Doboz din Ungaria. Conferința de încheiere a proiectului a avut loc în spațiul elegant de la Castelul Bréda, din Leucușhaz. Au participat doar partenerii din Ungaria ai proiectului, din cauza restricțiilor cauzate de coronavirus, partenerii din România, de la Nădlac și Sântana, au preferat să i-a parte la conferință doar online.

Proiectul a avut ca obiectiv general cooperarea armonioasă și reală între instituțiile publice din Nădlac, Sântana, Aletea (Elek) și Doboz, legate de obiectivul specific al programului, îmbunătățirea cooperării transfrontaliere între instituții. Unul dintre principalele rezultate așteptate ale proiectului a fost îmbunătățirea serviciilor pentru populația din Nădlac, Sântana, Aletea (Elek) și Doboz prin modernizarea sălii de ședințe din Nădlac, a sălii multifuncționale a Casei de Cultură din Aletea (Elek) și Sântana și a terenului de sport din Doboz.

Valoarea totală a proiectului a fost de 296.890,00 EUR, împărțindu-se astfel: 72.710 EUR pentru orașul Nădlac, 74.980 EUR pentru orașul Sântana, 71.580 EUR pentru orașul Aletea, 77.620 EUR pentru orașul Doboz.

La întâlnirea de luni, primul care a luat cuvântul a fost *Gheorghe Selejan*, primarul orașului Aletea, în calitate de gazdă, care a mulțumit partenerilor de proiect pentru efortul depus de-a lungul desfășurării proiectului. A mai mulțumit și colegilor săi, *Elisabeta Ardelean*, *Emanuela Șereș* și *Tünde Turics*, pentru ajutorul acordat în managementul proiectului. La Aletea, din fondurile primite,

s-a renovat sala mare a Casei de Cultură din oraș, unde a fost instalat și un sistem modern de sonorizare și de iluminat, care contribuie la îmbunătățirea calității programelor culturale. Localitatea Doboz, despre realizările căreia a vorbit primarul *Köves Mihály*, a reușit să renoveze sala de sport din localitate, în total 190 metri pătrați, acest proiect fiind cel de-al 44 proiect realizat în localitate în ultimii ani. Primarul din Doboz a mai subliniat la întâlnire că „acest proiect a demonstrat încă odată că granițele nu sunt tratate pentru a ne despărți unii de alții, ci tocmai pentru a ne uni”.

În afară de renovări și investiții, în cadrul proiectului au fost organizate mai multe seminarii a căror tematică a fost „implicarea administrațiilor publice locale în promovarea tradițiilor și valorilor culturale ale localităților implicate în proiect” și „diferențele legislative dintre cele două țări, dar și între administrațiile publice locale”.

Evenimentul s-a încheiat cu o vizită la Castelul Bréda, urmată de o recepție.

Anca Becan

**FOAIA
românească**

31 iulie
2020

www.foaia.hu

Săptămânal al românilor din Ungaria. Editat de Editura de presă și cărți „NOI”. Director, redactor-șef: **Eva Șimon**. Redactor, reporter: **Anca Liana Becan**. Tehnoredactor: **Ioan Nyisztor**. Editura și redacția: 5700 Jula, str. Gh. Doja nr. 8., CP 95. Telefon: (66) 463-152, 361-789, E-mail: foaia@foaia.hu, Editor responsabil: Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria, 5700 Jula, str. Gh. Doja nr. 8. Internet: www.romanul.hu, uniunea@romanul.hu. Tiparul: Schneider Nyomda Kft, 5700 Jula, str. Károly R. nr. 7. Index: 25291. ISSN 1418-8341. Abonamente în județele Bács-Kiskun, Bichiș și Ciongrad se efectuează la oficiile poștale, iar în celelalte județe la adresa redacției atât personal, cât și prin cec poștal. Abonamentele pe anul 2020: 3 luni 1560 forinți; 6 luni 3120 forinți; 1 an 6240 forinți. Publicația apare cu sprijin de la Cancelaria Primului Ministru (Budapesta, Ungaria), acordat prin Autogovernarea pe Țară a Românilor din Ungaria, și de la Ministerul pentru Românii de Pretutindeni (București, România).